І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-6740
Тел. в Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЧЕРВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 3. 1960 No. 105. VOL. LXVII.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПРОДОВЖУЄ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ „У-2"

ПРЕДСТАВНИК АЕРОНАВТИЧНОЇ АҐЕНЦІЇ ЗІЗНАЄ, ЧОМУ ВИДАНО НЕТОЧНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЛІТАК „У-2"

Вашинґтон. — 1-го червня продовжувалися переслухання в Сенатській Комісії Закордонних Справ в справі зістрелення літака „У-2" над територією СССР. Зізнавав заступник директора Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації д-р Гю Л. Драйден, який сказав, що перші невірні повідомлення про випадок із цим літаком появилися були тому, що не з'ясовано в урядових аґенціях, яку політику треба вести в цій справі. Зізнання відбувалися на закритій сесії, але пізніше подали пресі цензурований протокол зізнань, з якого не можна виробити собі погляду, чому перше повідомлення про нещастя із „У-2" подала була Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація, і чому в тому повідомленні говорилося про те, що цей літак досліджував умови погоди. Виринає питання, чи директор цієї адміністрації знав про розвідчий характер літака „У-2". КАКАдміністрація — це цивільна аґенція, яка нічого спільного не має з розвідкою, якою керує Центральна Розвідча Аґенція під проводом директора Аллена В. Доллеса. Доллес зізнавав на цій Комісії 31-го травня і говорив, що літак „У-2" мав розвідчий характер, як про це повідомлялося в дальших вістках, і як про це говорив і державний секретар Крістіян А. Гертер. Д-р Драйден заявив, що він не знав докладно про те, яку розвідчу працю мав виконати літак „У-2". Після переслухань д-ра Драйдена, голова Комісії сенатор Дж. В. Фулбрайт відбув пресову конференцію, на якій сказав на запит журналіста таке: „Я не думаю, щоб багато осіб із Аеронавтичної Адміністрації дійсно знало про розвідчий характер літака „У-2", і пізніше додав, що „д-р Драйден має довгий досвід із цим літаком — як збирачем даних про погоду". Та і сам Фулбрайт сказав що, на його думку, Драйден „багато знав з того, що діялося". Аеронавтична Адміністрація видала перше повідомлення про те, що літак „У-" збирав

Гю Л. Драйден

дані про погоду недалеко совєтсько - турецького кордону, летячи на великій висоті, і що летун мусів втратити притомність внаслідок недостачі кисню в апаратах і заблудив над територією СССР. Це було перше повідомлення про випадок із літаком після того, як Нікіта Хрущов повідомив про цей факт, який стався 1-го травня. Коли ж кілька днів пізніше виявилося, що літак зістрелено 1,200 миль від совєтського кордону, і що летун живий та що в літаку знайшли дані про його розвідчу ролю, уряд рішив признатися до розвідки понад СССР. Аеронавтична Адміністрація ще не знала, що уряд думає опублікувати заяву про дійсний стан, і тому видала своє повідомлення про те, що „У-2" збирав дані про погоду. Д-р Драйден казав, що він дістав перші інформації від розвідчої аґенції, і що при тому було запевнення, що зміст цього повідомлення є узгіднений із державним департаментом. „Мені сказали, казав д-р Драйден, що Центральна Розвідча Аґенція узгіднила свою заяву з державним департаментом, а я сам не провірював цього!" 2-го червня має зізнавати в цій справі секретар оборони Томас С. Ґейтс.

ПРОФ. ОЛ. ГРАНОВСЬКИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОДВУ

Лігайтон, Па. — 28, 29 та 30 травня ц. р. на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, при співучасті 75 делегатів низових клітин та двох представників П У Н, інж. Дмитра Андрієвського та інж. Осипа Бойдуника і 50-ох гостей, головно молоді з М У Н, відбувся 23-ий З'їзд Організації Державного Відродження України, в висліді якого на голову цієї організації переобрано знову проф. Олександра Грановського. До центральної Управи ОДВУ, крім проф. Ол. Грановського були обрані: Володимир Різник — I-ий містоголова, інж. Степан Куропась — II-ий містоголова, полк. Іван Білоус — III-ій містоголова — виконуючий обов'язки орган. референта, проф. Петро Стерчо IV-ий містоголова — виконуючий обов'язки культ. освітн. референта, д-р Богдан Левицький секретар, Роман Крупка — фінансовий референт, Степан Стецик — касир, проф. Михайло Пап — референт зв'язків з англо-мовним світом, мґр. Теофіль Бак-Бойчук — реф. загальних зв'язків, Андрій Доників Шекерик — реф. інформації та преси, Павло Дорожинський — реф. молоді, вільні члени Ц. У. Василь Попович, Омелян Татунчак, Михайло Панасюк та Дмитро Січ. До Контрольної Комісії увійшли: інж. Іван Харамбура, Ярослав Гайвас, інж. Михайло Нич, Роман Завицький та Теодозій Носієвич. До Організаційного Трибуналу вибрані: Степан Коцюба, Іван Попович, Іляріон Поліщук, Євген Новіцький Петро Ґенґало та Андрій Гасцький. Багато ча-

Проф. Ол. Грановський

су присвячено молоді, згуртованій в М У Н. На організаційні цілі М У Н на З'їзді жертвували слідуючі громадяни: інж. Степан Куропась дві тисячі долярів, а по тисячі долярів жертвували: Михайло Панасюк та Теодозій Носієвич. На першому засіданні нововибраної Центральної Управи поручено обов'язки начального редактора „Самостійної України" ред. Волод. Шемердякові, а редакційна колеґія складається з таких осіб: Степан Куропась, Василь Наґірняк, Дмитро Білецький та Михайло Панасюк. Адміністратором „С У" є Сергій Сущик. Обов'язки директора оселі ім. Ольжича в Лігайтоні перебрав Роман Крупка, а дальшими членами Управи Оселі є Іляріон Поліщук та Андрій Гелетканич. Менаджером Оселі став Панько Шуган. (А.Д.Ш.)

Стівенсон пропонує зорганізувати окрему Аґенцію Миру

Шикаґо. — Колишній дворазовий демократичний кандидат на президента Адлай Е. Стівенсон, який і цього року має кандидувати на цей пост, промовляв на конвенції Спілки Текстильних Робітників Америки і домагався, щоб при державному секретаріяті зорганізувати постійну Аґенцію Миру, яка мала б бути „символом нашого рішення вивести світ від того зла", що перед ним стоїть, це значить недопустити до вибуху в світі нової атомової війни. Стівенсон накреслив п'ятипунктову програму миру, в якій заявив, що треба конче переговорювати з совєтськими провідниками, бо зле роблять республіканські політики, коли заявляють, що „є неможливо вести переговори з представниками СССР". Ми не повинні турбуватися тим, що зроблять представники СССР, тільки тим, що ми маємо робити в найближчому часі.

В Ґалерії Панорас відбулося відкриття виставки Сергія Пастухова

В понеділок 30 травня відкрито в ґалерії Панорас при 62 Вест 56 вулиці в Ню Йорку нову індивідуальну виставку малярських творів мистця Сергія Кіндзерявого-Пастухова. Виставка охоплює майже виключно краєвиди, серед яких звертають увагу спеціяльно морські види й овіяні поезією малюнки дерев. Це перша власна виставка мистця в американській ґалерії, перед тим він мав дві свої виставки в Українському Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, на яких показував передусім релігійні мотиве. Всі його малюнки виконані спеціяльно пастелевою технікою, яка, після утривалення, приймає вигляд майже олійного малярства, але з легкими переливами тонів, яких тією технікою не завжди можна досягнути.

Сергій Кіндзерявий - Пастухів родом з Карпатської України, народжений у 1924 р. Він студіював богословію і філософію на університеті в Ерлянґен в Німеччині і щойно пізніше віддався малярству. Він брав участь у багатьох виставках і є членом управи Об'єднання Мистців Українців в Америці. Виставка відкрита до 11 червня щодня крім неділь.

Репрезентанти „Запорожжя" відвідали УНСоюз і редакцію „Свободи"

В середу дня 1 червня відвідали Головну канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи" проф. Юліян Зав'янський з Монтері Парк у Каліфорнії та п-ні Стефанія Жуковська із Ню Йорку, представники українського Академічного Козацтва „Запорожжя", що в днях 28-30 травня ц.р. відзначувало у Ню Йорку свій „стосеместровий" ювілей. Гості були прийняті Головним Екзекутивним Комітетом УНСоюзу, який саме в той час відбував свої наради і крім того відбули розмови в редакції „Свободи" та оглянули канцелярію УНСоюзу і друкарню та адміністрацію „Свободи". Українське Академічне Козацтво „Запорожжя" було засноване за зразком західньоевропейських студентських корпорацій дня 10 травня 1910 року в Чернівцях на Буковині і проф. Юліян Зав'янський був останнім старшим Ради Союзу Батьків цієї української студентської корпорації. Члени „Запорожжя", відбуваючи свій ювілейний з'їзд і комерс у Ню Йорку видали теж „Запорозьку одноднівку" під назвою „Боріномося! — Поборемо!", присвячену історії корпорації і зредаґовану членом „Запорожжя" д-ром Олександром Соколишином.

У Туреччині арештовано 403-ох парляментарних послів

Анкара. — Тільки три посли з-посеред 406-х послів Демократичної партії колишнього прем'єра Аднана Мендереса є ще на волі, бо всіх інших — арештовано. Загалом арештовано коло 500 видатних членів тієї партії і керівників режиму Аднана Мендереса. Всі вони є переслухувані, стоючи під закидами різних злочинів, почавши від корупції і зловживання владою, аж до порушування конституції включно. Між арештованими є також 5 генералів. Проте в Туреччині панує повний спокій і відчувається радше відпруження, як напруження ситуації. Міністер закордонних справ Селім Сарпер повторив попередню свою заяву, що всі міжнародні зобов'язання, що їх прийняв уряд Аднана Мендереса, будуть виконані. Загально вважають, що найбільшу політичну ролю в дальшому розвитку подій в Туреччині відіграє кол. прем'єр і президент Туреччини, 76-літній Ісмет Іноні, який був лідером опозиції за правління Мендереса. Коли генерал Ґурзель перевів в минулий четвер безкровний державний переворот, він негайно повідомив про це Ісмета Іноні, який після того вже кількакратно з ним нараджувався.

Комуністичний Китай дає допомогу сателітній Зовнішній Монголії

Гонґ Конґ. — В Улан Батурі, столиці совєтсько-сателітної Зовнішньої Монголії, підписано між тією псевдодержавою та комуністичним Китаєм договір приязни і взаємної допомоги, при чому комуністичний Китай признав Зовнішній Монголії довготермінову позику у висоті $ 50 мільйонів та обіцяв прислати туди 10.000 китайських примусових робітників для переведення різних публічних робіт. Зовнішня Монголія має всього один мільйон населення і є бідна на робітні руки. Складено плян отаких публічних робіт, що їх мають перевести з допомогою комуна-китайських грошей, техніків і робітників. Підписання того договору сталось під час відвідин Чу Ен-лая в Улан Батурі, при чому монгольські комуністи вітали з великими парадами китайського ватажка. Відповідний договір підписали Чу Ен-лай і прем'єр Зовнішньої Монголії Юмжаґлін Тсендебаль. Західні коментатори цікавляться ролею, яку в цій справі відіграв совєтський амбасадор в Зовнішній Монголії, колишній прем'єр і міністер закордонних справ В'ячеслав Молотов. Він мав з Чу Ен-лаєм довгу розмову. Хрущов, як відомо, заслав Молотова до Зовнішньої Монголії за „протипартійну лінію", що її Молотов проявив у боротьбі за владу на Кремлі. Але Молотов користувався завсіди підтримкою збоку китайських комуністів. Зовнішня Монголія — це насправді китайська провінція, загарбана Совєтами в їх імперіялістичній експансії на Далекому Сході.

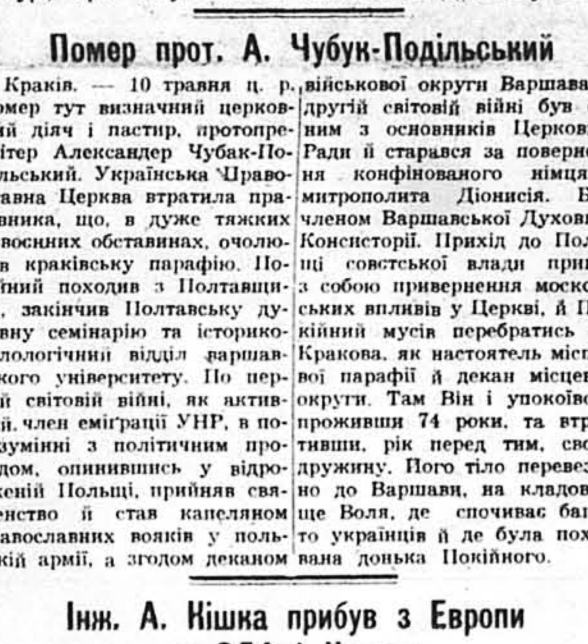
Помер прот. А. Чубук-Подільський

Краків. — 10 травня ц. р. помер тут визначний церковний діяч і пастир, протопресвітер Александер Чубак-Подільський. Українська Православна Церква втратила працівника, що, в дуже тяжких повоєнних обставинах, очолював краківську парафію. Покійний походив з Полтавщини, закінчив Полтавську духовну семінарію та історико-філологічний відділ варшавського університету. По першій світовій війні, як активний член еміґрації УНР, в порозумінні з політичним проводом, опинившись у відродженій Польщі, прийняв священство й став капеляном православних вояків у польській армії, а згодом деканом військової округи Варшава. У другій світовій війні був одним з основників Церковної Ради й старався за повернення конфінованого німцями митрополита Діонисія. Був членом Варшавської Духовної Консисторії. Прихід до Польщі совєтської влади приніс з собою привернення московських впливів у Церкві, й Покійний мусів перебратись до Кракова, як настоятель місцевої парафії й декан місцевої округи. Там Він і упокоївся, проживши 74 роки, та втративши, рік перед тим, свою дружину. Його тіло перевезено до Варшави, на кладовище Воля, де спочиває багато українців й де була похована донька Покійного.

Інж. А. Кішка прибув з Европи до ЗДА і Канади

В середу дня 1-го червня ц. р. відвідав гол. канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи" відомий український громадський діяч інж. Андрій Кішка, який живе постійно в Бельгії в Европі і працює там тепер, як европейський делеґат заснованої українськими економістами в ЗДА і в Канаді промислової спілки „Контіненталь Айрон енд Майнінґ Лімітетд". Інж. А. Кішка прибув попереднього дня літаком до Ню Йорку і задержався тут для полагоди різних ділових справ перед своїм від'їздом до Монтреалу в Канаді, де він візьме участь у річних зборах вищезгаданої титанієвої спілки. В розмові з членами редакції „Свободи' інж. Кішка ствердив велике зацікавлення активністю спілки в різних чужоземних колах в Европі, де вона здобуває все більше шеровців. Займаючись під сучасну пору господарськими справами, інж. А. Кішка не залишає і веденої ним досі громадської активности, зокрема в ділянці інформації чужоземного світу про Україну.

ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ В ЧІЛЕ

Чілійські діти перед своїми поруйнованими хатами.

ГЕРТЕР ПЕРЕДБАЧУЄ НОВУ АВАНТУРУ ЗБОКУ ПЕЙПІНҐУ

Вашинґтон. — Державний секретар Крістіян Гертер заявив на тайному засіданні Конференції 8-х держав Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО) у Вашинґтоні в минулу середу 1 червня ц.р., що треба бути приготованим на нову імперіялістично-агресивну авантуру збоку комуністичного Китаю. Він висловив думку, що Комуністичний Китай, мабуть, не зважиться на провокування великої війни, але що треба рахуватися з можливим повторенням подібної акції, як її Пейпінґ перевів в минулому році проти Індії. При цій нагоді Гертер потвердив, що З'єдинені Держави далі противляться прийняттю комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Комуністичний Китай — заявив він — має за свою політичну ціль виперти З'єдинені Держави з Тихого океану, „зневтралізувати" Японію та підкорити собі всі сусідні малі держави з південної Азії у ролі своїх сателітів. Тому не можна сподіватися, щоб комуністичний Китай став льояльним виконавцем чартеру Об'єднаних Націй. Найвище, чого можна б сподіватись від Пейпінґу, це підхід до чартеру Об'єднаних Націй з найбільшою гіпокризією. Коли б прийняти комуністичний Китай до Об'єднаних Націй, то зараз потім треба би прийняти туди також комуністичні „держави" — Північний В'єтнам, Північну Корею і Зовнішню Монголію. Комуністичний Китай — це одинока тепер у світі держава, яка виявляє явну радість з приводу провалу Паризької конференції. Політика „співіснування", пропаґована офіційно московськими большевиками, ніколи не знаходила зрозуміння й апробати в комуністичному Китаї. — Англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд приєднався до погляду державного секретаря Гертера, що треба бути напоготові на Далекому Сході, бо в ситуації, яка настала після зірвання Паризької конференції, найбільш вірогідною є якась нова аґресивна акція комуністичного Китаю. На нарадах СЕАТО призначено австралійського генерала Джона Вілтона шефом плянувального штабу всіх вісьмох членських держав СЕАТО, а пакістанського коммодоре Саєда Мохаммеда Ассана його заступником. Останнім шефом плянувального штабу був генерал Леонард Торнтон, який став шефом штабу новозеляндської армії.

Французи сумніваються, чи СССР погодиться на міжнародне роззброєння

Париж. — Жіль Мош, колишній французький міністер внутрішніх справ, постійний делеґат Франції на всі міжнародні конференції роззброєння і тепер член Женевської конференції роззброєння, звітував у першому дні нарад Асамблеї 7-членної Західньо - европейської Унії (Англія, Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голяндія і Люксембурґ). Покликавшись на „найвірогідніші інформації з перших джерел", Жіль Мош твердив, що Совєтський Союз ледве-чи погодиться на будь-яке міжнародне роззброєння, не маючи довір'я до чистоти американських інтенцій. Совєти, мовляв, переконані, що Америка, під натиском Пентаґону, не хоче роззброєння, а тому й вони, Совєти, не беруть поважно західніх пропозицій. За газетними коментарями, Жіль Мош спірав свої погляди головно на довгій розмові з совєтським міністром Андрєєм Громиком під час переїзду Громика з Ню Йорку через Париж до Москви. Мош каже, що треба буде довгого часу і чимало зусиль, щоб переконати большевиків, що вони помиляються щодо політики З'єдинених Держав.

У Польщі відбулись нові заворушення на релігійному тлі

Варшава. — У місті Зельона Ґура на т.зв. відзисканих землях в західній Польщі відбулись в минулу середу 1 червня ц.р. заворушення, при чому коло 5.000 демонстрантів зударились з поліцією, яка вживала слізного газу й палок для розпорошування їх. До цієї сутички прийшло після того, як завізвано додаткові відділи поліції з Познаня, бо місцева поліція не могла дати собі ради з людьми, що ставили чинний спротив поліції при вивоженні меблів з колишнього німецького парохіяльного будинку. У тому колишньому німецькому місті Ґрінберґ були раніше дві церкви — католицька і протестантська. Католицька церковна єрархія перейняла ці обидві церкви, але світська влада настоювала, щоб будинок одної з тих церков призначити на концертову галю. У цій справі був затяжний спір між Церквою і урядом. Коли ж уряд рішив силою зайняти колишню протестантську церкву і перебудувати її на театрально-концертову галю — зібралась велика юрба поляків, які цьому спротивились. — Це вже друга подібна подія в Польщі впродовж короткого часу, бо недавно відбулась сутична між віруючими поляками і поліцією в промисловому центрі Нова Гута на Шлеську, коли поліція забрала хрест з площі, на якій мали будувати нову церкву. Варшавська преса нічого про ці події не пише.

В Аргентині домагаються смертної кари за терористичні акти

Буенос Айрес, Арґентина. — Нова хвиля терористичних актів в Арґентині спричинила те, що військові кола почали домагатися смертної кари за підкладування бомб і за саботажні акції. Секретар війни генерал Родольфо Лярчер конферував із представниками війська та з правними дорадниками в справі законопроєкту про кару смерти для саботажистів, і мають предложити той проєкт президентові Артурові Фрондізі. Минулого тижня невідомі злочинці підклали бомбу під будинок команданта армійської розвідки. Були також експльозії бомб в Мендозі і в різних місцях Буенос Айресу. Гадають, що цей новий терор спричиняють прихильники колишнього диктатора Хуана Перона і комуністи. Військові суди засудили вже десятки терористів до 30-річної кари в'язниці, але така кара не відстрашує злочинців. Президент Фрондізі вже звернувся до Конґресу з просьбою ухвалити законопроєкт про кару смерти за акти терору. Військові хотіли б, щоб той проєкт ще перед 13-им червня, коли през. Фрондізі виїжджає до Европи, став законом. Опозиційні партії є проти того проєкту. Деякі члени партії президента Фрондізі також противляться цій пропозиції.

В АМЕРИЦІ

● **12-річний внук президента Айзенгавера Дейвід** Айзенгавер ще перед рішенням Нікіти Хрущова відкликати запрошення Президентові на візиту до ССС вибрав гру в бейзбол у ЗДА замість їхати зі своїм дідусем до Москви, куди його запрошував минулого року Хрущов під час побуту у ЗДА. Дейвіда запитували представники Малої Бейзболової Ліґи, що він воліє, і він сказав, що „рішився грати в бейзбол, а не їхати до СССР".

● **В новій** бразилійській столиці Бразилія викінчують будову модерного готелю, який має коштувати 7 мільйонів долярів і має 400 люксусових кімнат, ресторан на 500 осіб, нічний клюб для 300 осіб, басен до купання, летовище для гелікоптерів і паркувальну площу для 500 авт та 100 різнородних крамниць. Готель збудований на такому місці, з якого є вид на нову столицю.

● **Син Президента** майор Дж. Д. Айзенгавер підвищений до ранґи підполковника, бо тепер прийшла черга на номінацію підполковниками тих майорів, які в 1944 році закінчили Військову Академію у Вест Пойнті. Тільки один із кляси 1944 осягнув вже ступінь полковника.

● **Туристи, які вертаються** з Гавани, стверджують, що на Кубі збільшується число повстанців, які поборюють режим Фіделя Кастра. Поліція заарештовує щораз більше осіб за „протиреволюційну діяльність й за саботажі. Християнсько-демократична партія розв'язалася на домагання уряду, але комуністи діють свобідно і ведуть свою пропаґанду без перешкоди.

● **В місті Йонкерсі і околиці** під Ню Йорком деякі крамниці були відкриті в Меморіяльний День цього року, хоч згідно з законом вони мали бути закриті, і тому поліцисти видали власникам тих крамниць судові накази про відповідні грошові кари за непослух законові і непошанування „Дня Поляглих героїв".

У СВІТІ

● **Комуно - китайська** пресова аґенція твердить, що два китайці й один кореєць здобули найвищий у світі шпиль гори Еверест в Гімаляях, зайшовши туди від півночі, звідкіля ще ніхто до цього часу не зміг зайти. Ті китайці буцім-то застромили на Монт Евересті червоний прапор. Водночас повідомлено, що ті комуно - китайські альпіністи знайшли на висоті 21,000 ступ тіло якогось чоловіка. Закордонні коментатори не виключають, що це один із двох англійців, які загинули без сліду під час експедиції на Монт Еверест в 1954 році.

● **Новий уряд в Туреччині** сконфіскував надрукований вже звіт парляментарної Комісії, встановленої на бажання скиненого уряду Аднана Мендереса, для прослідження „протиконституційної" діяльности опозиції. У тому звіті поручалось строгого покарання 16 республіканських парляментарних послів, 14 університетських професорів і 15 генералів за критику внутрішньої політики уряду, спертого тільки на одній Демократичній партії. Колишнього президента Туреччини, лідера Республіканської партії, мали виселити з Туреччини. Покликання до життя тієї Комісії було безпосередньою причиною, що спонукала вищі турецькі військові кола подумати над переворотом, що відсунув би Мендереса від влади.

● **У Південному Тиролі** під італійською владою відбулись в минулу неділю самоуправні вибори, де перемогли великою більшістю німці, члени Народної партії, паралельної до такої самої консервативно - католицької партії в Австрії. Між Австрією і Італією все ще існує спір довкола асиміляційної політики, що її веде Італія супроти південно - тирольських німців.

● **Проти шейха з Хатару** в нафтовому басейні над Перською затокою стріляв його кузен Нассер ібн Гамад, що разом із шейхом перебував в одному живці в Ливані. Шейх вийшов цілий, а атентатчика арештували. Між двома багатими свояками - арабами від довшого часу були сварки за гроші.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Париж, Президент і Конгрес

Пригадуємо, що коли Хрущов накинувся був у Парижі з брутальною лайкою на президента Айзенгавера, то вся американська публічна опінія з провідниками обох політичних партій заняла рішуче становище по боці Президента. Але після зірвання Хрущовим Паризької конференції в опозиційних до нинішнього республіканського режиму колах проявились тенденції використати нагоду для послаблення в народі позиції Айзенгавера і цілої Республіканської партії, приписуючи урядові бодай частину вини за те, що сталося. Відомо, що Дорадчий Комітет Демократичної партії видав у тій справі довгу заяву, а 30 демократичних конгресменів підписали меморіял з вимогами з'ясувати цілий ряд подробиць, зв'язаних з місією літака У-2 над совєтською територією та становищем, що його зайняли спершу і згодом американські керівні чинники, з Президентом включно. Колишній і потенціяльний нинішній кандидат на президента від Демократичної партії, Адлей Стівенсон, виступив з одвертою критикою Айзенгавера за „кепсько вимірняний час" на місію літака У-2, за первісний американський викрутний комунікат, суперечний з пізнішою заявою Айзенгавера і за інші подробиці.

Однак, безпосередній контакт Айзенгавера з лідерами обох партій зараз після його повороту з Парижу, його заклик не робити з справи літака і Паризької конференції предмету міжпартійної полеміки та його промова до народу 25-го травня ц. р. успішно протиділали небезпеці, що Хрущову вдасться посіяти зерно недовір'я і розпалити сварню серед американської політичної верхівки. Сам Президент признав, що інцидент з літаком і Паризька конференція — це надто поважні й контроверсійні події, щоб вони не спонукали Конгресу дослідити різні подробиці та ствердити правду. З другого боку відповідальні провідники Демократичної партії, особливо лідер її більшости в Сенаті Линдон Джансон і голова закордонної комісії в Сенаті Дж. Ф. Фулбрайт, відразу признали Президентові рацію, що дискусія над цими справами не може викликати за кордоном, головно ж у Москві, враження, що в ЗДА нема одностайного фронту і що Президент має проти себе Конгрес.

Таким чином почалися в Сенаті переслухання, які мають устійнити відповідальність за розвідчі місії літака У-2 і з'ясувати, чому саме керівні державні чинники поставились у своїх публічних заявах до того інциденту так, а не інакше. Зокрема, існують сумніви, чи правильно зробив державний департамент, одверто признавшись у переведенні над совєтською територією розвідчих летів, і чи правильно зробив Президент перейнявши на себе всю відповідальність за ті місії, зокрема за останній лет У-2 в дні 1-го травня ц. р.

В конгресових колах і серед сірих громадян існує сумнів, чи варто бути чесноодвертим супроти таких партнерів, як большевики, і чи не краще наслідувати їхню тактику в подібних випадках: мовчати і не вдаватися в дискусію або всьому заперечувати. Не можна відмовити слушности аргументові, що ніде й ніколи голова держави не брав на себе відповідальности за розвідчу діяльність, дармащо ро[illegible]ча робота ведеться всіми державами і з [illegible]а керівних чинників.

Але така дискусія і таке с[illegible] на терені Конгресу, ведені на по[illegible]партійній базі, з виключенням передвиборчої демагогії, не шкодять ні повазі Президента, ні державному інтересові. Навпаки, вони є ще одним доказом, що контроля Конгресу над урядом за демократичною системою в ЗДА не переступає меж льояльної співпраці для спільного добра.

За лаштунками „культурної виміни"

Опубліковані міністерством внутрішніх справ Західньої Німеччини ревеляції про шпигунську діяльність совєтських дипломатів на терені Західньої Німеччини, зокрема про те, що в шпигунських акціях, ведених службовцем совєтської амбасади в Бонні Ніколаєм Левіновим, брав активну участь заступник директора відомого совєтського т. зв. українського народного хору під керівництвом Г. Верьовки, полковник Червоний, заслуговують на увагу з багатьох оглядів. Найперше вони доказують ще раз, що Москва використовує для шпигунської роботи не тільки своїх акредитованих дипломатів, але й висилані в порядку „культурної виміни" мистецькі „виконавські" ансамблі — танцювальні і театральні групи, хори, оркестри і т. п. Цю культурну виміну використовують большевики для справжнього „культурного обману", для різного роду підривної роботи, не зважаючи на те, що в договорах про культурну виміну, підписаних Москвою з різними країнами Заходу, виразно і недвозначно стверджується, що „передбачена в різних ділянках виміна буде відбуватися у згоді з конституцією і відповідними законами та приписами, зобов'язуючими в кожній країні".

Як виходить із ревеляцій боннського міністерства внутрішніх справ, згаданий службовець совєтської амбасади Ніколай Левінов, завербувавши до шпигунської роботи втікача із СССР і колишнього совєтського шпигуна Константина Капустинського, намагався сконтактувати його із заступником директора ансамблю Верьовки полковником Червоним, тим самим, що був колись шефом Капустинського у веденій ним шпигунській роботі.

Цей факт наявности видатного совєтського шпигуна в дирекції совєтського „українського" державного ансамблю має ще свою окрему вагу і вимову, особливо у зв'язку з трагічною смертю голови проводу ЗЧ ОУН сл. п. Степана Бандери. Треба ж бо пригадати, що ансамбль Верьовки, із полковником совєтської розвідки Червоним в його дирекції, прибув до Західньої Німеччини за кілька днів перед смертю Степана Бандери і влаштував у Мюнхені ряд своїх виступів. Фото із одного такого танцювального виступу, що відбувся під посиленою — мовляв, з огляду на українських емігрантів — охороною німецької поліції в суботу 17-го жовтня 1959 року, себто через два дні після трагічної смерти Бандери, було вміщене в німецькому часописі „Зюддойче Цайтунг" (ч. 250) з 19-го жовтня 1959 року, може й несвідомо поруч з повідомленням *про таємничі обставини смерти* Степана Бандери.

Уже тоді, в другій половині жовтня того ж року висловлювано здогади, що ініціятори, а то й спричинники атентату могли вийти не так може із самого ансамблю, як із кіл, приділених до цього ансамблю і передбачених договорами про виміну в характері перекладачів, представників посольств та інших „супровідних осіб". Наявність полковника совєтської розвідки Червоного у проводі цього ансамблю не тільки підкреслює, але й підтверджує висловлене українськими колами переконання, що організатори і виконавці цього атентату були вислані Москвою і що їх треба шукати у проводі вищезгаданого ансамблю Г. Верьовки. Про те, що цей совєтський „виконавський" ансамбль мав на території Західньої Німеччини певне важливе завдання до виконання, свідчить і сама ранга Червоного, бо полковник в ієрархії Комітету Державної Безпеки (КГБ) є високопоставленим функціонарем.

Це водночас доводило б, що Совєти використовують пропаговану ними і їхніми поплентачами культурну виміну не тільки для шпигунських та інших підривних цілей, але й для організування та виконування атентатів на території чужих держав.

А. Заплітний

ДЕМОКРАТІЯ В АМЕРИЦІ

(3)

Друга, далеко складніша й небезпечніша постанова американської конституції крутиться навколо вільної преси. Творці цієї конституції — каже А. Токвілл — і особи, з якими він на цю тему говорив у ЗДА, мали слушне переконання, що вільна преса необхідна для існування демократичної системи. Вони також здавали собі справу з величезного впливу, який має вільна преса на формування публічної опінії. Вони боялися, що з часом вона розростеться, утворить великі спілки і не стримається від спокуси захопити монополь на загальну інформацію зі шкодою для країни. Вони були також переконані, що не добре лишати самій пресі право зупинятися там, де вона уважатиме за відповідне, що потрібно поставити межі, яких преса не повинна переступати, бо необмеженість є вже сама по собі необмеженою. Тільки Господь Бог є всемогучий, бо Його мудрість і справедливість ідуть впарі з Його силою. Одні пропонували віддати судам нагляд над пресою, другі домагалися створення пресового трибуналу, який, з огляду на складні пресові справи, мав би рішати скоро, безапеляційно і без подавання мотивів своїх постанов.

За 120 років ситуація дуже змінилася. Колись бідні часописи повиростали у великі підприємства з грубими мільйонами капіталу. Багато з них пов'язалися невидними нитками в могутні спілки з більйоновим майном. Називати їх будемо великою пресою і включимо до неї кінові, радіові та телевізійні спілки.

Треба було б мати таке проникливе та всестороннє розуміння американської дійсности, яке мав А. Токвілл, щоб ствердити, як далеко зайшла вже велика американська преса на небезпечний та шкідливий шлях фактичного монополю.

Наведемо тільки деякі знані та незаперечні факти. З ростом матеріяльного багатства йде впарі духове збіднення цієї преси. Вона відступає багато сторінок описам злочинів, злочинців та любовних пригод під кутом сенсаційности та чуттєвости, не боячись ні спротиву, ні заказу з будь-якої сторони. Цензори в Англії, Західній Німеччині, Швеції, Індії, Індонезії, Австралії та інших країнах викидають з американських фільмів багато сцен, які на думку цензорів є дуже брутальні, або беззмістовні. Велика американська преса не заторкує цілого ряду дуже важливих справ, промовчує їх. До постійно промовчуваних справ належать поневолені Москвою народи, особливо український народ, його історія та визвольні змагання. Складний і многогранний під оглядом національним, культурним та політичним СССР виступає там як Росія, в якій від зарання історії живе великий російський нарід, що є єдиним господарем цього державного твору. Слова „російський імперіялізм" майже не мають вступу на сторінки цієї преси.

Як візьмемо до уваги велику кількість пресових органів, то таку однозгідну їхню поведінку не можемо приписати звичайному припадкові. Навпаки, треба прийняти дуже чіпку організацію з твердою дисципліною.

Велика преса всю вину за закордонні невдачі складає завжди на державну адміністрацію. Сама вона рідко виявляє ініціятиву і не підтримує уряду в кожній позитивній акції. Навпаки, вона завжди в'яже урядові руки тоді, коли б він міг успішно діяти.

Поправді, ця велика преса не має конкурентів, які могли б стати впоперек її дороги.

Преса національних меншин у ЗДА, католицька, протестантська та деякі американські часописи, навіть якщо не подаються під бараbанним вогнем великої преси, не приймають безкритично її коментарів і стараються самостійно думати, — все ж таки є дробом, який неспроможний поважно вплинути на творення публічної опінії.

Така поважна установа як уряд ЗДА, не має ні одного свого пресового органу, ні одного інформаційного агентства для своєї диспозиції. Він зданий цілком на ласку великої преси, від якої залежить, чи вона помістить заяви уряду і як їх скоментує. Европейські демократії, наприклад у Франції, Англії та в інших конституційних країнах, у часі свого розквіту завжди признавали своїм урядам інформаційні агенства та органи преси. Це не тільки не шкодило цим демократіям, а, навпаки, робило їм великі прислуги. Вони інформували громадянство про дійсний стан в державі та про закордонні справи, брали в оборону чесних урядовців проти злобних атак преси і стримували загонистих журналістів від голословних і неперевірених нападів на уряд. Найважніше — ці державні агенства та пресові органи складали звіт перед парляментами за свої слова та вчинки.

НА ЗОРІ

Чи сиділи ви з вудкою
 десь на зорі,
Чи виймали холодні
 з води ятері?
Чи бродили у травах
 вологих, в росі,
Коли все перед вами —
 в первісній красі;
Коли в ранній серпанку
 навколишній світ,
Коли ледве багаття
 розпалює схід;
Коли сонце, учора
 пірнувши до дна,
Свіжовмитим, рум'яним
 з води вирина,
На світанку дніпрову
 водицю п'ючи,
Не напившись достоту
 її уночі.
А піднявшися — щедро,
 немовби з руки,
По траві розсипає
 блискучі скалки...
Коли світ вам хвилюючу
 радість несе,
Мов новими очима
 ви бачите все:
Як слимак в лозняку
 нагинає листок,
Як схилився до ліщини
 красунь - берестох,
Як тече по зазублинах
 сік із берез,
Як скидається окунь,
 зайшовши у плес...
Все новим вам здасться,
 лишаючи слід,
Ніби ви народилися
 вдруге на світ.
Вам обличчя лоскочуть
 стеблинки трави,
І такою свіжінню
 проймаєтесь ви,
І єстаєте самі ви
 таким молодим!
Ви цього не відчули?
 Прокиньтесь! Ходім!

ВАЛЕНТИН ЛАГОДА

Євген Онацький

150-ЛІТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В АРҐЕНТИНІ

Цього року сповнилось 150 років, як Арґентина шляхом національної революції осягла свою незалежність. З цього приводу відбуваються в Буенос Айресі великі урочистості, що дійшли свого вершка 25-го травня, але триватимуть ще протягом довгих місяців. Не вважаючи на глибоку економічну й політичну кризу, яку тепер переживає Арґентина, уряд не завагався призначити на святкування великої національної події сотки мільйонів пезетів, з яких значна частина пішла і піде на прийняття різних чужинецьких делеґацій. 25-го травня прибули до Буенос Айресу три президенти латиноамериканських республік — Нардоне з Уруґваю, Прадо з Перу і Дортіко з Куби. Прибуде теж князь Бернард голляндський. Всі, розуміється, з численним персоналом найвищих урядовців. Прибула також і совєтська делеґація на чолі з Олек. Косиґіним, новоспеченим заступником прем'єра Хрущова. Цей останній привіз із собою також особистого листа свого прем'єра до президента Фрондізі. А що Хрущов у Берліні, проїздом із Парижу до Москви, заявив був про своє бажання відвідати країни Латинської Америки, „де перебувають, мовляв, його численні приятелі", то й поширилась чутка, що в тому листі Хрущов запрошує арґентинського президента відвідати СССР, щоб потім, звичайно, отримати запрошення від Фрондізі відвідати Арґентину. Але ця чутка виявилася неправдивою. Косиґін дійсно привіз листа від Хрущова, але той лист має дату 13-го травня, і в ньому совєтський диктатор, між іншим пише: „Арґентинський нарід святкує свою підставову дату в моменті інтернаціонального розпруження. У цьому важливу ролю відіграли побачення голів держав, що зробили можливим відбуття конференції на вершинах, наслідки якої, сподіваємось, сприятимуть зміцненню світового миру та всесвітньому розпруженню".

Виникає мимоволі питання: навіщо було передавати такого листа після того, як із тої конференції „на вершинах", з вини того ж таки Хрущова, вийшов пшик?

Президент Айзенгавер прислав през. Фрондізі також особистого листа з поздоровленнями, але той лист не грішить анахронізмами і відмічає, що, не вважаючи на надії, висловлені під час побачення в лютому ц. р. обома президентами щодо міжнародного відпруження, яке мала б дати Паризька конференція, „на жаль ті наші надії виявилися надто далекими від того, в що я тоді вірив".

Не варто спинятися тут на описі урочистих прийнять, військових парад тощо, які супроводили святкування 25-го травня, — ними повні часописи, але вони, зрештою, однакові в усіх країнах в аналогічних випадках. Натомість варто відмітити бодай дещо, що при таких святкуваннях звичайно не відбувається. От, скажімо, прибуття до Буенос Айресу президента Куби, д-ра Дортікоса на чолі численної делеґації кубинців. Назустріч йому на летовище Есейса виїхав, як і назустріч іншим президентам, президент Фрондізі. І також приїхав туди ж таки совєтський посол П. Костилев. І приїхала також делеґація арґентинської комуністичної партії і делеґація троцькістів. Зібралося чимало люду на терасах, призначених для публіки. Чимало було серед того натовпу транспарентів із написами на славу кубинської революції. Костилев тримався, проте, окремо і ні з ким не балакав. Тільки; коли приїхав Фрондізі, привітав його і зараз же відійшов на бік. Натомість натовп привітав президента Фрондізі свистом та лайливими вигуками.

Нарешті прибув літак із кубинським президентом. Зустріла його сальва з гармат і сердечне привітання президента Фрондізі та міністра закордонних справ п. Табоади. Пройшовши перед фронтом почесної ґвардії, обидва президенти від'їхали автом до Паляс - готелю, де посадник Буенос Айресу підніс д-рові Дортикосові символічні ключі міста. А тим часом натовп, що зібрався на терасах, коли авто з двома президентами виїздило з летовища, супроводив його вигуками на славу Куби, Фіделя Кастра, Дортікоса і на ганьбу ЗДА. Поліція не реаґувала, бо, очевидячки, мала такий наказ.

На другий день Дортікос, промовляючи через радіовисильню „Рівадавія", зазначив, що „хоч Куба не має наміру „експортувати" свою революцію до будь-якої країни Латинської Америки, все ж він уважає, що звільнення кубинського народу має служити прикладом для всього цього суходолу, бо те, що тут вважалося нездійсненним, на Кубі здійснилося". Зазначивши потім, що всі народи латинської Америки солідарні з кубинською революцією, і що тут необхідна спільна акція для розв'язання проблем кожної з тих країн, він підкреслив, що найкращим засобом до того була б „фізична виміна людьми" Досить оригінальна ідея!

Не можна поминути мовчанкою ще одної маніфестації: „Народний Комітет Вшанування Травневої Революції" видрукував у часописах, за підписами численних осіб, а також і яких 30 „демократичних" організацій протест проти того, що на травневі святкування були запрошені — і приїхали — делеґації країн, в яких панує диктатура, як от Еспанії та деяких країн Латинської Америки. Не згадано в тому протесті ані Куби з диктатурою Фіделя Кастра, ані СССР з його підкореними сателітами, що терплять від найжорстокішої диктатури. Ні, протестувати проти їх присутности ніхто й не подумав. А якщо й подумав, то далі думки не пішов...

Участь українців в травневих святкуваннях обмежилася тим, що Українська Центральна Репрезентація вислала відповідного листа з поздоровленнями і побажаннями від всієї української колонії в Арґентині президентові Фрондізі, а українські тижневики „Наш Клич" і „Українське Слово" видрукували заяви в еспанській і українській мовах про солідарність почувань українців Арґентини у відношенні до „лицарського арґентинського народу" з приводу 150-ліття осягнення ним державної незалежности.

На спортові теми

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Група американських провідників та симпатиків футболу, яка поставила собі за ціль спопуляризувати цей вид спорту у Північній Америці, заслуговує у своїх починах Міжнародної Футбольної Ліги на зразуміння та прихильність збоку наших спортових кол, навіть коли йде тільки про цю справу з точки погляду наших українських інтересів. Як знаємо, футбольні команди українських клюбів по всій Америці і Канаді не пасуть задніх в цьому найпопулярнішому у світі спорті, що його тут трактують по-мачушиному. Саме осяги наших клюбів і велике зацікавлення футболом нашої молоді підказує нам сприяти популяризації цього спорту на цьому терені. Більше зацікавлення американських мас футболом винесло б на ширші води наші досягнення і подвоїло б чи й потроїло пропаґандивні успіхи наших футболістів.

Самі розгривки М. Ф. Ліги, якщо брати під увагу якість учасників - футболістів, стоять на високому рівні. Ці змагання, однак, за вийнятком участи в них чотирьох змагунів „Тризуба" в американській збірній поставили наш футбол поза межі дій М. Ф. Ліги. Проте, є підстави сподіватися, що успіх експерименту з цими міжнародними футбольними розгривками на терені Ню Йорку і Джерзі Сити може змінити наше становище і під цим оглядом. Бо коли різні країни можуть бути репрезентовані *поодинокими* клюбами, то чому не могла б бути Америка репрезентована українським футбольним клюбом Филаделфії або Ню Йорку, чи може обох разом під якоюсь одною українською фірмою. Зачіпною точкою такої можливости стали два факти. Перший з них — це ствердження, що американська збірна не здала свого іспиту в перших своїх змаганнях. Виявилося, що ані місяць, ані два не дають можливости зцементувати складу навіть поодиноких футбольних зірок, і в такій команді зовсім відсутня співпраця поміж змагунами, що її називають по-англійськи „тімворком". На відміну від цього футбольна одинадцятка якогось клюбу, зіграна та загартована відбутими грами повного сезону навіть з меншими зірками, дає кращі вигляди репрезентувати футбол ЗДА у Міжнародній Лізі.

Другим аргументом для видвигнення участи українських команд в грах М. Ф. Ліги може послужити факт здобуття „Тризубом" чемпіонату ЗДА. Хто ж інший, як не чемпіон країни, повинен репрезентувати її, коли спроби позбирати різні зірки, навіть закордонні, не дали сподіваних вислідів. Тут, очевидно, не можемо заперечити, що нашим футболістам прийшлося б спочатку постачати точки своїм суперникам у М. Ф. Лізі, бо футбол у ЗДА все ще не мав часу дорости до европейського позему. Але чи не краще було б для футболу в ЗДА дати змогу одній чи двом місцевим командам змагатися поруч футбольних учителів і цим піднести рівень футболу тут, як позичади собі тільки на сезон Ліги англійських асів.

Ми повинні призадуматися добре над пропонованою нами зміною, щоб у Міжнародній Футбольній Лізі брали участь місцеві команди, які здобули собі право на таку почесть осягами в сезоні. Така команда чемпіонів ЗДА могла б евентуально користати з підкріплення двома-трьома змагунами інших клюбів, але ядро такого репрезентанта складалося б в більшости змагунів одного випробуваного клюбу.

Чи не дало б більшого поштовху футболові ЗДА договорення, що кожнорічний чемпіон ЗДА репрезентував би їх у М. Ф. Лізі. Можна б це полагодити з практичних мотивів ще й так, що у наступному сезоні Ліги репрезентували б ЗДА, наприклад, у першій дивізії клюб - першун Американської Футбольної Ліги, а в другій першун Німецько - Американської Ф. Ліги. Над цим варто призадуматися і попрацювати, щоб може цим і добитися участи українських футболістів у міжнародних розгривках, де беруть участь представники різних футбольних потуг світу.

В. Сохан

Микола Миленко

„УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР" М. К. САДОВСЬКОГО

(Спомини)

(5)

В сумному настрої і з малими надіями переїжджаємо до Києва. М. Садовський у своїх спогадах пише, що відправив трупу по Дніпру, доручивши подорож перевести тоді вже постійному адміністраторові і актору І. Загорському, який з початком літнього сезону вступив до нашої трупи. Це той актор, про якого я згадував вище, що разом зі мною працював у Товаристві російського фарсу. Зупиняюсь на цьому для того, щоб трохи детальніше передати історію трусу на пароплаві, яким ми їхали до Києва.

Під'їзджаючи до м. Канева зібралась вся наша трупа разом з дириґентом і оркестрою на покладі. Коли пароплав порівнявся з могилою Тараса Шевченка, пароплав сповільнив хід, а всі ми зняли шапки. Оркестра заграла приграву, і залунали звуки „Як умру, то поховайте". Присутні, яких було на покладі дуже багато, прилучились до співу. Пароплав помалу пропливав попри могилу, а ми всі стояли без шапок в тихім посвятнім настрої.

Наступав тихий осінній вечір, і поклад освітився промінням повного місяця. Це все вплинуло ще більше на наш настрій, і ми почали співати різних історичних і побутових пісень. Наш спів відбивався луною від безкраїх берегів Дніпра - Славути. Ця величезна картина місячної ночі на Дніпрі захопила нас і всіх інших пасажирів, які не хотіли йти спати, слухаючи наших пісень. Аж коли почало сіріти і місяць зблід, люди почали розходитись.

Кілометрів за 30 перед Києвом розбудив нас якийсь галас. Ми повставали, і перше, що побачили, це були військові катери, вщерть набиті озброєними вояками. За хвилину до загальної каюти увійшов офіцер з кількома жандармами і зажадав, щоб усі залишалися на місці і приготовили свої пашпорти. Підходячи до кожного пасажира, він питав хто куди їде, а від акторів вимагав показати пашпорт. Перевіривши лише пашпорти акторів і записавши їх прізвища, він запитав про наші речі, на що ми відповіли, що з собою маємо лише ковдри та подушки, а решта на складі. Одержавши таку відповідь, він десь зник. Коли все утихомирилось і катери з вояками від'їхали, пароплав рушив далі. Невиспані, почали ми пакуватися, бо вже видно було баню дзвіниці Києво - Печерської Лаври.

Була 10 година, коли пароплав став у пристані. Зійшовши на берег, ми завважили на обох сторонах виходу натовпи людей, які, побачивши нас, почали привітно усміхатися, кивати до нас головами й вимахувати руками. Цілою низкою візників поїхали ми в напрямі Хрещатика. Великий натовп народу, що скупчився на Володимирській горі і по обох боках вулиці, зустрів нас криками привіту. Не розуміючи чим заслужили ми на таку честь, що мешканці Києва вийшли нас вітати, ми радісно відповідали, махаючи капелюхами.

Коли ми приїхали до Народного Дому на Васильківську вулицю, нас стали розпитувати, що з нами сталось на пароплаві, і тут ми довідались, що цілий Київ був збурений вісткою, що нашу трупу заарештовано. Київська „Газета Копєйка" в ранішнім числі надрукувала, що по дорозі до Києва на пароплаві українську трупу М. Садовського заарештовано і під військовою екскортою з пристані буде переведено до Лук'янівської в'язниці. Так от хто спричинився до того, що нас, як неблагонадійний елемент, так гучно привітали громадяни Києва, зробивши тим нам велику рекляму! Пізніше ми довідались, що виною в цьому був канівський справник, який з пристані Канева почув, як ми співали „Заповіт"; і вдарив телеграму київському генерал-губернаторові, що на пароплаві до Києва їде якась революційна банда зі співом революційних пісень, яку треба негайно затримати. Що після того сталося з канівським справником, читач може довідатись зі спогадів М. Садовського.

1-го вересня 1907 року розпочався у Києві зимовий сезон трупи М. Садовського в постійному театрі. Цю дату назву історичною, бо в історії українського театру від того дня почалася нова доба. В Києві М. Садовський починає організувати навий український театр, який згодом виростає у великий універсального типу театральний колектив з репертуаром історично-побутовим, драматичним — оригінально українським та европейським перекладним і оперовим українських і чужих композиторів. За короткий час театр М. Садовського набув собі славу не тільки найліпшого українського театру, а й рівного першоклясному европейському як своїми мистецькими осягами, так і своїм репертуаром та декоративним оформленням вистав. А що найголовніше — це був ідейний напрямок цього театру, що підкреслював його національне обличчя без голосної реклями. Натяк на рекляму завжди робили профанатори українського театрального мистецтва — Суходольський, Суслов, Сибірін, Колісниченко та інші, що реклямували свої вистави величезними афішами, друкованими російською мовою, з переліком усіх акторів, хористів та танцюристів із справжнім циганом на танець „халяндра". Свідомий і культурний глядач розумів, що рекляма, тобто афіша для справжнього театру є дзеркалом, яке зразу показує, для чого й для кого цей театр працює, яке він має завдання, чи служить ідеї та рідному мистецтву, чи дбає лише про касу.

У зовнішній реклямі Садовський подбав головне про її національний хаарктер. Наші афіші розміром 50 сантиметрів на 40 виглядали, як жовто - блакитний прапор і висіли у рампі за склом по обох боках головного входу та на відповідних місцях в місті. Це були перші по обох боках Дніпра театральні афіші, друковані українською мовою. При цьому треба зазначити, що дозвіл на театральну афішу українською мовою по інших містах України приходилось буквально відвойовувати, бо місцеві власті завжди були проти, і лише після довгих суперечок, коли їм показували афішу з дозволом київської поліції, вони м'якшали.

Ярослав Падох

ПРАВНИЧИЙ ШЛЯХ АДВОКАТА ІЛЛІ МУЛИ ОБАБІЧ ОКЕАНУ

Кожна доба має свої окремі вимоги й можливості. І кожна суспільна група чи професія зумовлена тими зовнішніми обставинами. Раз вони щасливіші й легші, то важчі й менше ефективні та ефектовні.

Старша верства галицької адвокатури виконала величезну ролю в освідомленні своєї суспільности та покладенні тривалих організаційних основ для її дальшого розвитку. Молодша ж, якої доба припала на важкий час поміж двох світових війн й на важчий і складніший час в часі другої війни, а частинно на час скитання та таборової недолі, стала перед важким й відповідальним завданням не тільки правничої, але прямо фізичної оборони своєї громади. Сотні наших молодших правників, тих справжніх трибунів своїх повітів, міст і сіл, заплатили за цей високий привілей служити свому народові ціною своєї долі, волі, а не рідко й життя. Вони ще не діждалися своїх істориків, як це пощастило нашій старшій правничій верстві, бо вони все ще не закінчили своєї громадської служби й далі борються із помачишиному неприязним для них, життям. Але тисячі наших громадян, тих, що в першу чергу завдяки праці і відданню цих наших молодших правників, перебороли всі труднощі воєн, окупацій та еміграцій, і знайшлися в гостинних краях нового поселення, зберігають вдячність й признання і для цих молодших правників. Вони ледви чи погодилися б із схематичним поділом на дві групи, про які була мова вище.

Ці міркування народилися під впливом вістки про відчинення в Шикаго нової адвокатської канцелярії колишнього галицького адвоката, члена тієї молодшої верстви нашого правничого стану, магістра Іллі Мули. До речі, мабуть, не слід говорити про відкриття канцелярії й практики, але про відновлення її. Адже адвокат Мула від 1934 року, тобто від покінчення своїх перших правничих студій у Львові, безнастанно оставався при своїй улюбленій правничій праці, а залежно від обставин тільки мінялися її форми. Його правничий досвід і стан ніхто й не мірятиме роками його поновних правничих студій в цім краю, чи тижнями його нової, самостійної практики американського адвоката, але повним чвертьстоліттям безперервної служби для ідеї справедливости та рівного права для всіх. Бо правники, а зокрема адвокати, як старі вояки, не перестають ними бути, навіть за фабричними станками чи шпитальними влаштуваннями, які їм так часто приходиться вживати чи — прибирати.

На правничий стаж адвоката Мули склалися чотири роки студій на львівськім університеті, три роки суддейської й два роки адвокатської практики у Варшаві й Львові, два іспити, складені з повним успіхом, суддейський й адвокатський, самостійна адвокатська практика у Львові й таборах Німеччини в Ульмі і Реґенсбурґу, а врешті три роки поновлених правничих студій на шикаґівському університеті й новий страшенне важкий адвокатський іспит, який так важко скласти, як це він зробив, за першим разом! Тільки завдайте собі труду й порахуйте ці довгі, безперервні роки студій і практики й вийде неймовірне число: повне чвертьстоліття вірної служби своїй професії й своїй суспільності.

Адв. Ілля Мула

Бо хто з нас не знає, чим було для суспільности й чим загрожувала адвокатам їх професія під час війни і в часі таборової нужди й тривоги. І якою важливою була ця служба для тисячів і десяток тисяч наших земляків у їх змаганні за людське життя й долю, гідну людини, їх дітей. Адвокат Мула, як це признають сотні його колишніх клієнтів, з повною посвятою й у повній свідомості традиційного почесного обов'язку українського адвоката — громадського оборонця, виконував свою правничу службу. Хто його так знає, як автор цих слів, який колись у Львові мав приємність бути т. зв. патроном, а згодом партнером адвоката Мули, той є певний, що й нові, напевно численні, клієнти цього „відновленого" адвоката, знайдуть у нім не лише доброго професіоналіста, але й справжнього приятеля й оборонця.

До теперішнього „п'ятірного грона" адвокатів, які відновили в цім краю свою правничу службу рідному громадянству, а саме до д-ра Зенона Нижанківського у Вашинґтоні, Д. К., д-ра Степана Іванчука в Кенті, Огайо, д-ра Дениса Квітковського в Дітройті, адв. Романа Олесницького у Ню Йорку й підписаного, прибув ще один — шостий.

Знаючи з власного досвіду, яких непомірних трудів вимагають нові, від самих початків, студії права в цім краю рівно у 25-річчя покінчення перших студій, при постійній праці на прожиток автор цих слів думає, що адвокат Мула заслужив собі не тільки від приятелів, але й від всієї української громади признання за впертість, а з ним і побажання скорого успіху в його дальшій правничій праці. Сподіваємося, що шикаґівська громада а зокрема такі установи, як УНСоюз, Самопоміч і ін., яких активним членом від десяти років є адв. Мула, з особливою щирістю привітають цього нового, визначного місцевого професіоналіста.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА 11½ Вест 26 вул., Ню Йорк влаштовує Наукове Засідання Літературної Секції УВАН у ЗДА з доповіддю професора Григорія Костюка: „М. А. Плевако та його наукова спадщина". Засідання відбудеться в суботу 4-го червня 1960 р., о год. 5-ій по пол., в приміщенні Академії.

Керівництво Секції.

Хроніка української Филаделфії, Па.

Филаделфія в Пенсилвенії — це не лише колиска американської незалежности, бо саме в цьому місті підписали американські патріоти Деклярацію Незалежности, але теж один із перших осередків українського організованого життя на американській землі. Масова еміграція українців до ЗДА, що почалась у сімдесятих роках минулого сторіччя, була спрямована головно у Пенсилвенійський стейт і тому то в Пенсилвенії занотовано перші організаційні заходи українських емігрантів. Тут у Пенсилвенії постали перші українські парафії, а згодом і перші організації, які вели культурне. і громадське життя української громади у ЗДА. Хроніка каже, що перший український священик о. Іван Волянський, прибувши в 1884 році до ЗДА, вперше приїхав до Филаделфії. В 1889 році у Филаделфії засновано українську парафію. В 1903 році в тому місці була вже перша запомогова організація — Товариство „Любов", що існує досьогодні, як Відділ Українського Народного Союзу.

За довгі роки українська громада у Филаделфії пережила багато. Наплив еміграції збагачував цю громаду чисельно, як теж спричинював широку культурну, громадську і політичну діяльність. Головно після упадку української державности, українська громада збільшилася новим патріотичним елементом, що вважав своїм обов'язком продовжувати боротьбу за незалежність своєї країни теж на еміграції.

Списати історію життя української еміграції у ЗДА — це перш за все списати хроніку життя українців в окремих громадах. Филаделфійська громада має вийняткове щастя. Тут від десяток років живе український професіоналіст, який попри свою професію і попри надзвичайно діяльну участь у житті української громади веде реєстр подій, нотує всі важні дати в діяльності і житті громади, словом став літописцем української громади у Филаделфії. Це лікар - дентист д-р Павло Дубас, який вже вдруге виготовив обширну книгу, що подає історію організованого життя українців в цьому місті.

Ще в 1944 році вийшла обширна, понад 200 сторін друку, книжка під назвою „Шістьдесять літ організаційного життя українців у Филаделфії", що її зложив д-р П. Дубас. Книга розказує про еміґрацію українців від перших початків, головно про поселенців у Филаделфії, про життя цієї еміґрації, а головно подає точно, як в літописі, події в житті української громади по рокам. Книгу видало Товариство Українських Американських Горожан, що вже п'ятьдесять років стоїть в осередку українського життя у Филаделфії.

А в 1959 році, з нагоди свого п'ятидесятиріччя, те саме товариство видало нову книгу, що має наголовок „Золотий Ювілей", але розказує вона не лише про історію Товариства Горожан, але про історію всієї української громади у Филаделфії. Автором книги є знову Нестор української Филаделфії д-р Павло Дубас. Нова книга — це вже поважне видання, майже триста сторін друку і вона розказує про радощі і смутки української громади поселенців у Филаделфії. Книга багато ілюстрована (130 фотознимок), в ній багато автентичного матеріялу, як документи, відгуки преси, виписи з архівів, списки проводів організацій. Читаючи цю книгу, кожний з подивом стає для тих перших українських піонерів, які далеко від рідної землі, без допомоги, у важких обставинах, без досвіду і підготови, клали підвалини для організованого життя, яке мало зорганізувати поміч не лише самим емігрантам - поселенцям, але і рідному краєві. В попередній книзі д-р Дубас увів хронологічний перегляд подій в житті української громади у Филаделфії. В новій книзі цей перегляд подається гасловим способом, на зразок енциклопедії. Шкода лише, що автор не має змоги зорганізувати ширшої ланки для опрацювання цієї гаслової частини, щоб ця „енциклопедія" українського життя у Филаделфії вийшла повно і точно. Та це великий початок, а нова книга д-ра Дубаса — це не лише хроніка життя українців у Филаделфії — єдина на еміграції, бо ніяке місто, що в ньому знайшли масове поселення українці на еміграції такої хроніки не має, але теж великий і цінний вклад до історії української еміграції взагалі.

Т.

Ще про українців в Джульярд Скул

В доповненні до статті у ч. 95 „Свободи" п. н. „Українці в Джульярд Скул" треба сказати, що в цій школі „льоди були проламані", але не щойно „цього року", а точно шість років тому назад. В літі 1954 р. дев'ятирічний Андрійко Шуль на основі селективного комісійного іспиту зістав прийнятий до Джульярд Скул до регулярної кляси обов'язуючої для його віку. Це сталося завдяки його музичним здібностям та відповідному приготуванні.

Зараз в першому році перебування в Джульярд Скул, Андрійко звернув на свій талант увагу професорів і вже з початком наступного року одержав стипендію. Навчання своє він продовжує там без перерви по сьогоднішній день, хоч тепер він є вже учнем „спешел" гайскулу, Стайвесант (2-го року), в якому від вересня переходить до „гонор" кляси з англійської мови. Свої високі, часто визначні оцінки іспитів, молоденький Андрійко Шуль потрапив утримати до нині, чого доказом є хоч би останні місяці: у квітні грав на одному з концертів в Джульярд Скул, а протягом червня ц. р. знову гратиме в радіо на Муніципальній стації і ще пізніше на двох концертах.

Андрійко Шуль є добре відомий нашій громаді із численних виступів уже з його раннього дитинства і в українських і в чужинецьких радіових і телевізійних програмах.

Старший від Андрійка на два роки, вже зрілий артист-піяніст, Роман Рудницький, про якого не раз наша й англомовна преса писала, також не є згаданий у вище наведеній статті. А він же є також студентом коледжу Джульярд Скул і це в клясі славного педогога, Розіни Лєвіне, де попадають тільки вийнятково талановиті адепти.

Д-р К. М.

● Артретична і Ревматична Фундація в Ню Йорку видала окрему книжечку про те, що американці витрачають річно коло $250 мільйонів на те, щоб лікуватися різними ліками і винаходами від артретизму і ревматизму, хоч ті ліки дуже часто помагають стільки, що робить звичайна аспірина, яка коштує навіть не цілого цента за одну пігулку. Брошурка закликає хворих не купувати цих рекламованих ліків без поради з лікарем.

Українська Рідна Школа в поклоні Т. Шевченкові в Гемонді, Індіяна

З ініціятиви Відділу УККА, старанням Батьківського Комітету УРШколи в Гемонді, вшановано Академією Роковини Т. Шевченка в неділю, 10-го квітня в укр. кат. парохіяльній залі про Колюмбія евню.

Свято відкрив місцевий парох кат. церкви В. Вівчаровський. Академію почато співом амер. гимну всіма учнями школи разом із публікою, а учень С. Криса, виразно віддеклямував „В нас сьогодні Шевченкове свято". Святочне слово в укр. мові сказав учень Б. Возняк, а в англійській учень С. Васильовський. Обидві промови були добрі. Потім відспівано дві пісні під проводом М. Возняка „Заповіт" і „Поклін тобі, Тарасе". Милозвучно деклямували учні „Україна" — Марія Урядко, „Слово української дитини" — В. Урядко, „Кавказ" — В. Шевців. Всі вони дістали щирі оплески.

Сердечну і зворушливу подяку зложив о. В. Вівчаровський за діточий мистецький виступ і провідникам: М. Возякові і учителеві В. Шуї, котрий і сам був зворушений до сліз виступом дітей в українських строях на сцені.

Свято закінчено співом українського гимну.

Програмою проводив учитель місцевої школи В. Шуя, який подякував всім за участь в святі в імені школи.

М. Возняк,
секретар Батьківського
Комітету УРШколи.

Новий успіх смичкового ансамблю УМІ під кер. Володимира Цісика

Смичковий ансамбль УМІ під кер. проф. В. Цісика, який два роки тому здобув на фестивалі молоді в Ню Йорку перехідну чашу УНСоюзу, досягнув нового успіху, цим разом в американськім середовищі.

На конкурсі, уладженому Товариством учителів смичкових інструментів ансамбль здобув перше місце і тим самим право виступити на концерті молодих мистців, що відбудеться в неділю 5 червня о год. 5.30 по пол. в Тавн Голл.

Ансамбль виконає між іншим українську фантазію відомого нашого композитора М. Фоменка.

На цьому концерті виступить також зі сольовою точкою ученик проф. Цісика Ю. Вожаківський.

М. Цісик акомпаніює учням свого батька а також на запрошення голови згаданого товариства деяким скрипакам американських учителів.

В. Н.

Помер у Ряшеві інж. Роман Сенишин

Ряшів, Польща. — 8-го травня ц. р. помер тут у віці 68 років загально відомий перед війною у Львові інженер у міському управлінні референт у Виділі НТШ. Інж. Роман Сенишин, як визначний фахівець міського будівництва земних робіт, працював у цій ділянці також у Ряшеві, але в останніх кількох роках важко нездужав. Залишив дружину. Дирекція Ряшівського міського будівництва та Спілка інженерів і техніків помістили в польських часописах прихильні посмертні оповістки для українського інженера, що здобув собі повагу серед чужинецького середовища.

Кола УНРади супроти Паризької конференції

Як повідомляє Бюлетень Українського Інформаційного Бюра з 12-го травня ц. р., Державний Центр за кордоном, за підписами президента Степана Витвицького, голови УНРади І. Багряного і голови Виконного Органу М. А. Лівицького вистосували були перед Паризькою конференцією до її західніх учасників телеграму із ствердженням диктаторсько - окупаційного стану в Україні та з відмовленням права Хрущову промовляти в імені України і приймати за неї будь-які міжнародні зобов'язання.

Після провалення Паризької конференції Хрущовим, Український Демократичний Координаційний Центр в Америці (ДУКЦА) за підписом д-ра М. Галія переслав през. Айзенгаверові телеграфічно подяку за його гідне становище на Паризькій конференції супроти Нікіти Хрущова, як „шефа тиранської змови, скерованої проти вільного світу".

Нассер виявляє причини знаціоналізування всієї преси

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер вияснював єгипетським редакторам причини, чому він сконфіскував і удержавнив всі пресові видавництва, піддавши їх під контролю єдиної в Єгипті легальної політичної організації, якою є т.зв. Національна Унія. За головну причину Нассер подав шкідливий вплив, що на єгипетську пресу почали мати чужинецькі анонси й під фірмою анонсів перепачковувані політично-агітаційні заяви. Таку методу вперше застосували східньо-німецькі комуністи, які викликали реакцію збоку Західньої Німеччини, що й собі почала друкувати такі платні анонси. Комуністичні країни разом з Китаєм видали на платні анонси в єгипетській пресі в мин. році пів мільйона долярів, а західні держави коло $100.000. Маючи такі грошеві вплив газети — казав Нассер — почали легковажити власний суспільно-політичний і виховний матеріял та головний натиск клали на сенсаційні історії з ділянки моралі, на т.зв. новинки з товариських кол і образковий матеріял. Нассер застерігся, що удержавлення преси не означає виключення здорової пресової критики. Він закликав редакторів, щоб вони пильніше придивлялись дійсним життьовим проблемам Єгипту, особливо його селянської верстви.

Найвищий Суд признав право Тексасові і Флориді на підземні скарби під океаном

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА 31-го травня вирішив довгий спір між 5-ма південними стейтами і федеральним урядом за те, чиєю власністю є підземні скарби під океаном — стейтового, чи федерального урядів. Найвищий Суд більшістю 6-ох до 1-го голосу признав стейтам Тексасові і Флориді право до підземних скарбів під океаном у віддалі до 11.5 милі від берега, а стейтам Луїзіяні, Алабамі і Міссіссіппі тільки до 3.5 милі від берега. Всі скарби в землі поза тими віддалями є власністю федерального уряду. Стейти Тексас і Флорида є вдоволені з того рішення, а Луїзіяна матиме великі втрати з цього приводу, бо з усіх 1,564 нафтових шибів в океані тільки 6 є у віддалі до 3.5 милі, а решта лежить в більшому віддаленні, і прибутки від них будуть іти в користь федерального уряду. Генеральний прокуратор Луїзіяни сказав, почувши вирок Найвищого Суду: „Нас пограбували!" Прибутки з нафтових шибів становили понад 300 мільйонів.

На Кубі ув'язнено 16 летунів, обвинувачених у протиурядовій змові

Гавана, Куба. — Згідно із повідомленням неофіційних кубинських кіл кубинська військова влада придержала кільканадцять кубинських летунів, що їх підозрівають в организуванні військової змови проти режиму Фіделя Кастра. Ув'язнення відбулися за наказом міністра кубинських збройних сил Равля Кастра. Досі ув'язнено 16 летунів, в тому 9 пілотів, вишколених у провадженні турбомоторових літаків. Слідство в справі цієї антиурядової та водночас антикомуністичної змови продовжується й існує можливість дальших ув'язнень серед кубинських військовиків.

Пані Айзенгавер занедужала на астматичний бронхіт

Вашингтон. — Білий Дім повідомив 1-го червня, що пані Айзенгавер 31-го травня занедужала на астматичний бронхіт і від того дня перебуває в армійському шпиталі Волтера Ріда. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті сказав журналістам, що пані Айзенгавер почувається краще як тоді, коли переїхала до шпиталю, хоч і має незначну гарячку. Гаґерті за лікарями назвав недугу першої леді „гострим астматичним бронхітом". Не є відомо, як довго пацієнтка залишиться в шпиталі. Її шпитальна обслуга сумнівається, чи пані Айзенгавер зможе їхати з Президентом на Далекий Схід в другій половині цього місяця. Пані Айзенгавер вже давніше терпіла на цю саму недугу, вияви якої були тоді лагідніші. Від дитинства вона нездужає на серце внаслідок атаки ревматичної гарячки. 6-го серпня 1957 року дружина Президента перейшла гінекологічну операцію в шпиталі Волтера Ріда, а в 1955 р. а в 1955 році нездужала на нездужала на інфлюенцу.

Українська Хроніка

● **Об'єднаний Комітет Організацій в Ню Гейвені, Конн.,** продовжуючи традиційний звичай з Рідного Краю, уладжує Зеленосвяточні Поминки за полеглих за волю України на Зелені Свята 4 і 5 червня ц. р. В суботу 4 червня відбудеться в 7 год. вечора в залі української греко-кат. церкви при вулиці Джорджа Жалобна Академія, а в неділю о год. 9.30 в цій самій церкві Панахида, а о год. 2-ій по пол., покладення вінків на могилах похоронених на цвинтарі Сант Лоренс українських вояків. 26 червня відбудеться в Ню Гейвені Академія в честь Симона Петлюри.

● **Князь Бернард,** чоловік голляндської королеви Юліяни, захворів на запалення легенів під час перебування в Швайцарії. Королева прилетіла туди з двома лікарями і перевезла назад недужого чоловіка до Амстердаму. Наступниця престолу княжна Беатриче перейняла репрезентаційні обов'язки в заступництві свого батька.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, БО ВІН ДАЄ ВАМ ДЕШЕВІ ТА ВИГІДНІ РІЗНІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ І РІВНОЧАСНО Є ОБОРОНЦЕМ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ В АМЕРИЦІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПОВАЖАЮТЬ І АМЕРИКАНЦІ НЕ ТІЛЬКИ ЗАВДЯКИ ЙОГО 70 ТИСЯЧАМ ЧЛЕНСТВА І 17-ТИ МІЛЬЙОННОГО МАЙНА, АЛЕ І ЗА ЙОГО СВОБОДИ І ДЕМОКРАТІЇ.

Короткі Вістки

● **У Вісбадені в Західній Німеччині** має відбутись в найближчу неділю тайний з'їзд неонацистів. На з'їзд мають прибути представники різних скрайніх правих німецьких груп і гуртків. Про цей факт дізналась західньо - німецька поліція, яка проте ще не знає, де саме той з'їзд відбудеться. Виявив цю справу прокуратор Фріц Бауер із провінції Гессе. Він твердить, що організатором з'їзду є один із лідерів „Гітлер-Юґенд", Фрідріх Кляйн.

● **Місто Елизабет** в Ню Джерзі не є вдоволене з вислідів федерального перепису населення, який виказує, що те місто має тільки 107,000 населення, на 5,000 менше як в 1950 розі. Посадник міста Стівен Дж. Берік заявив, що само місто переведе собі статистику, а Вашинґтон повинен на її основі поправити свої статистичні дані.

● **Колишній військовий аташе** чеської комуністичної амбасади у Вашинґтоні підполковник Франтішек Тіслер зізнав, що Антоні Качмарек із Клівленду і редактор „Нової Доби" Чарлз Мусіль із Ню Йорку мають зв'язки з комуністичною амбасадою у Вашинґтоні, з якою він сам зірвав зв'язки минулого року. Але і Качмарек і Мусіль не хотіли відповідати на запити в цій справі на комісії в Палаті Репрезентантів, яка досліджує протиамериканську діяльність, і покликувалися на п'яту поправку до конституції, яка дозволяє не оскаржуватися свідкам.

● **Нюйоркські** ощадностеві банки внесли прохання до стейтової банкової ради про дозвіл платити по 4 відсотки від вкладених ощадностей, замість теперішніх дозволених відсотків по 3.5. Деякі банки мають дозвіл платити ще окрему премію в сумі 0.25 відсотка від тих ощадностей, які не можна вибрати перед двома роками від дня зложення ощадностей. Банки хочуть збільшити відсотки, щоб заохотити до більшої ощадности.

● **Йорданський король Гуссейн** заявив, що стабілізація відносин в Йорданії вможливлює переведення нових виборів осінню цього року та повернення до парляментарного устрою. Гуссейн заповів, що вибори будуть „вільні і справедливі". Експеримент з демократичним парляментом у 1956 році не вдався, бо Гусейн мало не втратив тоді престіл внаслідку кампанії опозиційних партій. Він вірить, що воно тепер не повториться, бо — мовляв — люди в Йорданії пізнали, що добре, а що зле.

● **Нікіта Хрущов** озлобив своєю грубою поведінкою в Парижі та в Східній Німеччині навіть німецьких соціялістів, які донедавна гостро атакували Аденауера за його непримирливе супроти Совєтів становище. У зв'язку з глумливою заввагою Хрущова в його останній публічній промові в Москві на адресу замилування Айзенгавера грати часто ґольфа, заступник голови партії соціялістів в Західній Німеччині, Гербирт Венер, заявив, що Хрущов, як прем'єр СССР, став найбільшим балакуном, що не має права критикувати інших державних мужів.

● **Софія Льорен,** італійська кінова зірка, що вславилась численними фільмами, накрученими також в Голівуді, перебуває тепер в Англії, де накручують фільм „Мільйонери" на основі п'єси Бернарда Шова. Вона повідомила в минулу неділю поліцію, що з помешкання, що його винайняла на передмісті Лондону недалеко фільмової студії, вкрали їй біжутерію вартости кругло на 1 мільйон дол.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва ім. Б. Хмельницького, Від. 158, повідомляє, що Піврічні Збори відбудуться в неділю, 5-го червня 1960 р., в год. 3-ій по пол., в залі УНДому, при 216-218 Grand Street. Проситься членів обов'язково прибути на Збори, бо на денному порядку будуть важливі справи. Проситься також привести нових кандидатів у члени Т-ва і УНСоюзу. — Ю. Павчак, предс.; П. Дубовецький, рек. секр.

РОЗШУКИ

Іван Юрків пошукує свойого рідного брата,
ЮРКА ЮРКІВ,
родом із села Скородне. Послідній лист від нього був в 1951 році з Шикаґо, Ілл. Маю листи з краю. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати до:
Михайло ФУК
946 Melrose Avenue
Ambridge, Pa.

Катерина Юрків пошукує свойого сина,
ДМИТРА ЮРКІВ,
зі села Скородне, пов. Лісько. Послідній лист від нього був з 1945 р., з Берліну, Німеччина. Його адреса була: Berlin Gartenfeld Lager. Хто знав би про нього, прошу писати до:
Michael FUK
946 Melrose Avenue
Ambridge, Pa.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Посмертні Згадки

Петро МИКУЛЯК, член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 330 УНСоюзу в Литтл Фолс, Н. Й., помер 3-го травня 1960 р. Покійний народ. 1883 р. в селі Явора, пов. Турка, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1913 р., а до УНСоюзу вступив 1934 року. Похорон відбувся при участі Членів Т-ва та Знайомих, із пох. заведення до української католицької церкви, а опісля на цвинтар St. Mary's Cemetery в Геркімер. — Вічна Йому Пам'ять!
Н. Паламар, секр.

Василь КРІЛЬ, — довголітній член Відд. 95 УНСоюзу в Назареті, Па., помер дня 5-го травня 1960 р. Покійний походив зі села Шандровець, пов. Турка, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив в 1933 р. Полишив у смутку дружину Настю, 3 замужні доньки та одруженого сина. Похорон відбувся 9-го травня 1960 р. — Вічна Йому Пам'ять!
В. Мич, секр.

Іван КІСАК, — член Відділу 362 УНСоюзу в Брістоль, Па., помер 8-го травня 1960 р., на серцевий удар. Покійний народився 1891 р. в селі Лихачів, пов. Ярослав, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анастасію, синів Івана та Володимира, брата Миколу та дальшу родину у краю. Покійний був тихої та лагідної вдачі. Похорон відбувся 11-го травня 1960 р., з української греко-кат. церкви на цвинтар в м. Frackville, Pa., при участі Родини, Членів Відділу та Приятелів. — Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ТАРЗАН, ч. 4464. Королева.

Вартові привели Тарзана до тронної залі, і тепер він вирячив очі зі здивування...

Бо Ліра — королева комахолюдів, була гарною білою жінкою!

А тим часом, на таємничих зборах, зрадливий Рімю, знову змовлявся. Цим разом він хотів вплутати Бетті Кол!